

POUŽITÍ DŮKAZŮ SPOJENÝCH S NOVÝMI TECHNOLOGIEMI A S NOVÝMI KOMUNIKAČNÍMI PROSTŘEDKY*

Alessandro Girauda

I v procesech anulace manželství se rozšiřuje použití důkazů spojených s novými technologiemi a s novými nástroji komunikace. Odpovídají-li tyto důkazy nepochybně novým stylům života, přičemž e-mail často nahrazuje vlastnoručně psaný dopis, nebo SMS poslaná mobilem klasický telefonát, jejich použití u soudu vykazuje různé problematické aspekty jak ve vztahu k legitimitě, kterou byl tento průkazný dokument nabyt, omezující následně možnost jeho použití při procesu zákonným způsobem, tak především s ohledem na celistvost samotného důkazu a na jeho přiřazení určitému autorovi.

S ohledem na doktrinní a justiční principy, které se řídí legitimitou, nezbytností a užitečností důkazů, na čl. 156–158 instrukce *Dignitas connubii* (IDC) a na ty, které se především vztahují na předkládání listinných důkazů (srov. čl. 183–192 IDC), hodnotí relace problémy a možnosti spojené s každým jednotlivým důkazem, který je výsledkem technologického nástroje nebo nového nástroje komunikace, a to s přihlédnutím k principu uvedenému v článku 161 IDC, v němž se při získávání důkazu musí vždy dbát na autentičnost a integritu takového důkazu.

Jedná se o listinné důkazy?

Článek 183 IDC přebírá pro manželské kauzy dikci kánonu 1539 a mimo to kromě dů-

kazu, který je výsledkem soudních prohlášení, připouští důkaz skrze *documenta*. Již v průběhu prací na novele kodexu byla projednávána příležitost nahradit v kánonu 1812 CIC 1917 *probatio per documenta* výrazem *probatio per instrumenta*, který zahrnuje i všechny takové důkazy, jež mají původ nejen v psaných dokumentech, ale i v jiných nástrojích jako jsou audio a video nahrávky. Návrh byl zamítnut s tím, že *instrumenta* by zahrnovaly důkazy, kterým chybí ty prvky (a jako příklad byl uváděn podpis), které přispívají k jistotě dokumentu.¹

Právě okolo rozlišení mezi *documenta* a *instrumenta* se otevřela diskuse počínaje přípustností a platností audiovizuálních prostředků jakožto důkazních nástrojů.² Někteří autoři měli za to, že termín *documenta* z kánonu 1539 je třeba chápat v úzkém slova smyslu, tudíž že se vztahuje pouze na texty psané a podepsané autorem, a došli ke zpochybnění přípustnosti jiných důkazních nástrojů jako dokumentů, jež jsou nedostatečné právě z hlediska těchto základních prvků. Jiní naopak bezpochyby uznávali legitimitu zavedení důkazů získaných jinými nástroji, protože kánon 1527 připouští předložení důkazů jakéhokoli druhu, za předpokladu, že jsou užitečné a zákonné, ale měli za to, že kánony o listinném důkazu by se měly aplikovat na tyto důkazy pouze analogickým způ-

sobem společně s těmi o soudním přístupu a přezkumu.³

Souhrnně lze podotknout, že důkazy, které představují a umožňují poznat fakta, plně odpovídají koncepci „důkazního prostředku“, ale podle jejich povahy mohou nabývat schopnosti *documenta* (např. e-mail) nebo pouhého *instrumenta*, převážně digitální povahy, podle toho, jsou-li v něm obsaženy jednotlivé či různé multimediální prvky (fotografie, zvuk, psaná slova). Jak bude objasněno, všechny tyto důkazní nástroje vyžadují pozorné soudní přezkoumání, i když umožňují písemnou reprodukci jejich obsahu, protože pouze tento zásah soudu umožní ověření celistvosti a ověření jejich přiřazení, pokud to bude skutečně možné. V tomto smyslu se jedná o důkazy, které odpovídají kritériím dokumentů, ale v převážném množství případů jsou ponechány k volnému zhodnocení soudce, a většinou se nestanou ničím jiným než pouhými indiciemi nebo ještě méně, pouze anonymními dokumenty.

Nové digitální audiovizuální prostředky: fotografie, video a audio nahrávky

Již v minulosti byl zmiňován problém snadné podvodné manipulace s fotografiemi, video a audio nahrávkami pořízenými technologickými nástroji, které předpokládaly použití fotografických filmů nebo magnetických pásek s problematikou spojenou s určením autora takových obrazových a zvukových dokumentů a jeho stupně vědomí a vůle, s určením data skutečného pořízení nebo zhodnocení autentičnosti a celistvosti, přes ocenění možnosti okamžitého zachycení okamžiků života, tělesného vyjádření, s poskytnutím prvků, které přesahují pouhou reprodukci skutku prostřednictvím písemného záznamu.

Tyto problémy jsou v současné době rozšířeny kvůli používání digitálních přístrojů, které nevytvářejí filmy s fotografickou expozicí, nýbrž soubory, jež lze jednoduše upravit pomocí jednoduchých běžně dostupných softwarových programů (od sofistikovaného photoshopu až k programům dodávaným s běžnými digitálními fotoaparáty a videokamerami), pomocí kterých je možné oříznout fotografii a vyloučit tak některé detaily, nebo dospět k opravdovým fotomontážím, které prostému oku pozorovatele uniknou.

To stejné platí pro audio nahrávky, kde se už nepoužívají magnetické pásky, ale vytvářejí se audio soubory, které jsou taktéž lehce upravitelné běžně dostupnými nebo sofistikovanějšími softwarovými programy, které umožňují stříh některých částí záznamu tak, že pouhým poslechem nelze modifikaci zjistit, nebo lze provést úpravu zvukového spektra hlasu tak, aby byl hlas podobnější jinému. Podobné úpravy lze provádět s datem výroby video nebo audio nahrávky, protože takový prvek je součástí vlastností souboru a může být změněn za použití vhodných, lehce dostupných softwarových programů.

Použití digitálních nástrojů nepochybně usnadňuje výrobu takovýchto důkazních prostředků, neboť umožňuje vytvoření snímků v digitálním formátu (a v dobré kvalitě) pro všechny kopie procesních spisů na rozdíl od fotostatické reprodukce fotografií vytištěných na fotografickém papíře. Stejně tak přístup k prohlížení videa ve formátu DVD je bezpochyby snadnější ve srovnání s dříve revolučními videokazetami VHS. I zvukový dokument v digitálním formátu umožňuje snadnější přístup a lepší možnost uchování zvukového záznamu než kazety a magnetické pásky.

Rizika spojená s falšováním však vyžadují zvýšenou obezřetnost při vyhodnocování autentičnosti digitálního dokumentu. Jako pro všechny ostatní dokumenty, i pro tyto soubory je nezbytná přísežná identifikace jak ze strany autora, tedy toho, kdo soubor vytvořil, tak ze strany těch, kteří jsou jeho protagonisty – těch je pak možné ptát se, zdali se na fotografii nebo videu poznávají, je-li nahraný hlas jejich, vzpomínají-li si, že vyslovili tato slova a s jakým významem a hodnotou. Autora lze také požádat, aby fotografický či video snímek nebo zvukový záznam datoval.

Má-li být předložený dokument digitální kopií originálu, k němuž je pro soud obtížný, někdy i nemožný přístup (protože byl již smazán technologickým nástrojem, který ho vytvořil), je třeba posoudit, nepodlehla-li tato kopie následným úpravám, které radikálně změnil obsah originálu. V tomto smyslu se může elementární kontrola odvíjet od charakteristik digitálního souboru, jež lze dohledat a přiložit ke spisu kauzy – je možné zjistit datum poslední úpravy, což je důležitější než datum pořízení, protože datum úpravy se vztahuje k okamžiku, kdy byl soubor zkopírován na aktuální nosič, na němž se nachází. Velký rozdíl v datu poslední úpravy vzhledem k datu pořízení dokumentu, které prohlašuje autor, může zastírat zásah do souboru samotného autora nebo třetích osob, jež pozměnily obsah. Některé změny, jako je korekce světlosti fotografie nebo odstranění šumu na nahrávce, nemění obsah dokumentu, ale umožňují jeho lepší využití. Je třeba jednat s autorem dokumentu o tom, o jaké změny jde a za jakým účelem byly provedeny.

Bohužel jednoduché a bezplatné softwarové programy mohou taková data upravit tak, že se digitální soubory stanou převážně z hle-

diska datace a pak z hlediska skutečné neporušenosti málo jistým důkazem.

Pokud je digitální dokument obzvláště důležitý, mohlo by být nařízeno zpracování znaleckého posudku z oboru informatiky, který však bude vyžadovat přístup k počítači, na kterém se soubor, jež byl zkopírován na použitý nosič, nachází, aby u soudu mohlo být požadováno připuštění důkazu. Kromě času a nákladů je třeba brát vždy v úvahu také limity znaleckého posuzování, jež je nepochybně účinné v případě málo zkušených uživatelů (tehdy znalecký posudek nebude pravděpodobně ani zapotřebí), ale vystavené relativitě závěrů, pokud do souboru provedli zásah odborníci (kteří jakožto takoví jsou schopni vymazat nebo pozměnit stopy své práce).

Dalším aspektem je případná nezákonnost některých těchto digitálních dokladů vytvořených v rozporu s ochrannou osobních údajů a s právem o ochraně a o dobré pověsti těch, kteří byli zachyceni na snímcích či videu nebo zaznamenáni zvukově.

Podotkněme, že případná nezákonnost důkazu musí být podpořena a prokázána těmi, kteří prohlašují její existenci, a nemůže se jednat o předpoklad počínaje typologií důkazu; je nepochybné, že neexistují problémy pro všechny tyto digitální dokumenty vytvořené tím, kdo je jejich autorem a/nebo vědomým protagonistou. Stejně tak neexistují problémy pro digitální dokumenty, jejichž jedna strana je autorem, ale které byly přístupné i druhé straně bez omezení jako je „heslo“ nebo „účet“, jež mohly být porušeny proti vůli této strany, která je vytvořila a uchovala. Nezákonnost důkazu by v tomto případě pocházela z podvodného způsobu, kterým strana získala do držení digitální dokument, pokud autor dokumentu takové poručení potvrdí a prokáže.

Nelze však aplikovat princip nezákonnosti, byl-li dokument získán oprávněným způsobem, ale porušuje právo na ochranu údajů jedné strany. V tomto případě existují spolehlivé zásahy, jak v doktríně, tak na úrovni italské jurisdikce, které připomínají, že uvedené právo není absolutní hodnota, ale ustupuje před ostatními hodnotami, které jsou rovnocenné nebo vyššího stupně, jako je nutnost zjistit pravdivost o poměrech osoby a o trvání svátosti manželství.⁴

Telefonické odposlechy a odposlechy v prostředí

Co se týče odposlechů, je třeba několik upřesnění, ať už se jedná o odposlechy telefonické (nahrávky rozhovorů mezi dvěma nebo více subjekty pořízené telefonem, pevným, mobilním nebo VoIP) nebo v prostředí (nahrávky rozhovorů mezi dvěma nebo více subjekty jinou než telefonickou cestou). I v tomto případě nové technologické prostředky s maximální jednoduchostí umožňují nahrávání přijatých hovorů na vlastní mobilní telefon (mnoho telefonů má tuto funkci) nebo audio nebo i audiovideo nahrávání rozhovorů prostřednictvím miniaturních nástrojů (například webová kamera), které se dají snadno skrýt. Stejně jednoduchá je výroba toho, co bylo nahráno v procesním sídle v digitálních souborech, a tomu odpovídající transkripce.

Na prvním místě je třeba upřesnit, že odposlechy dle ustanovení italského trestního práva jsou ty úkony, kterými se pomocí odpovídajících technických nástrojů dozvídáme o konverzaci nebo komunikaci vedené mezi subjekty, jež si nejsou takovéto operace vědomy, a provedené cizím subjektem vzhledem k osobám zúčastněným konverzace. V tomto smyslu jsou dle platných předpisů zákon-

né pouze odposlechy nařízené soudním orgánem. Z toho vyplývá, že odposlechy provedené soukromými osobami jsou nezákonné a jsou také trestně postižitelné (viz články 615 bis, 617 a 617 bis italského trestního zákoníku).

Do skutkové podstaty odposlechů nespadají všechny takové záznamy provedené jedním nebo oběma subjekty komunikace, i když je taková nahrávka provedena bez vědomí druhého, protože chybí třetí nebo vnější subjekt, který by učinil záznam této konverzace. Takové záznamy (příchozí telefonát od manžela nebo dlouhý rozhovor mezi oběma) mohou být tedy pokládány za zákonné důkazy v řízení o anulaci manželství, protože, přesto, že je vyvozována povinnost vzájemné důvěry a práva na ochranu údajů, existují nástroje, jež se používají za účelem dosažení ochrany práva stejného nebo vyššího stupně.⁵

Při vyhodnocování dokumentu týkajícího se takového záznamu je třeba si uvědomit celou problematiku celistvosti důkazu, jak bylo již dříve uvedeno, a skutečného rozpoznání protagonistů. Vyhodnocení obsahu nahraného dialogu se váže na čas, na způsob, jakým se odehrálo setkání mezi stranami, na vůli a vědomí, se kterým byly použity určité výrazy vzhledem k jiným. Někdo pochybuje o věrohodnosti vět vyjádřených bez vědomí, že je nahráván a následného použití takovéto nahrávky.⁶

Mobilní telefony – SMS a MMS

Velká část telefonického styku probíhá v současnosti prostřednictvím mobilních telefonů a velká část komunikace se realizuje zasíláním krátkých textových zpráv (SMS) nebo zpráv, které kombinují multimediální obsahy (fotky, video, audio atd.) s psaným

textem (MMS). I SMS a teoreticky také MMS by se mohly stát důkazními nástroji v kano-nickém soudním řízení.

Vyvstává jen málo problémů, pokud autor a příjemce potvrdí soudu příslušnost a au-tentičnost textu. Soudce je požádán o soudní přezkoumání, které prověří (pokud jsou SMS nebo MMS zprávy ještě uloženy v mobilu), kdo je odeslal nebo je přijal, korespondenci telefonních čísel, hodinu a datum přijetí i text samotné zprávy. Poté je třeba zhodnotit ob-sah zprávy, často složené ze zkratek a formu-lací, které ponechávají jistou dvojsmyslnost výrazů.⁷

Problémy nastávají, pokud jeden nebo oba účastníci, nesouhlasí s takovou zprávou před-loženou jako listinný důkaz.

Pokud by soudní přezkum mohl zjistit jen údaje, jako je číslo mobilního telefonu, datum a čas, nemůže žádným způsobem potvrdit skutečného autora textu, protože telefonní číslo nezabraňuje možnosti, že zprávu mohl sepsat a odeslat někdo jiný.

Nemožnost přístupu k mobilnímu telefonu, který zprávu přijal, nebo její smazání znemož-ňuje ověření průkaznosti dokumentu, protože pro církevní soud není možné mít přístup k te-telefonním záznamům, jak bylo stanoveno v Itá-lii *garantem na ochranu osobních údajů*, ani strana, která telefonní číslo vlastní, nemůže předmětné záznamy požadovat a dodat.⁸

Vyplyvá však, že z důvodu nezákonnosti je nepřijatelný důkaz sestávající z SMS získaných podvodným způsobem, ještě více tam, kde se to týká telefonické korespondence se třetími osobami.⁹

Dopisy psané na počítači

Článek 186 § 1 IDC neklade na malou vá-hu dopisy, které si strany mohly napsat před

nebo během manželství. Přizpůsobitelné do-pisům psaným ručně a podepsaným vlast-ní rukou jsou nyní soubory, vytvořené vět-šinou textovými editory jako je Word (nebo obdobný), které si snoubenci nebo manželé mohli vyměnit jak v tištěné formě, ke které byl eventuálně připojen podpis nebo nějaká oprava nebo doplňující věta vlastní rukou, nebo jednoduše soubor čitelný na obrazov-ce, zaslaný třeba e-mailem nebo ponechaný v počítači používaném oběma. I tyto soubory představují mnoho problémů vzhledem k ověření autora, data vytvoření a možných následujících změn.

Po obdržení eventuálního odsouhlasení v sídle soudního výslechu je dobré zvážit ně-ktelé technické prvky samotného souboru v netištěné podobě pro zvážení jeho auten-tičnosti.

V první řadě jsou charakteristiky souboru odhalitelné z jeho vlastností. Tak je možné dojít k autorovi, nebo k autorovi přihlášené-mu k určitému počítači (tomu, který vytvořil nebo změnil soubor) a k datu poslední úpra-vy (platí stejné kritérium, které bylo popsáno pro digitální soubory). Je-li význačně odlišné od data, které autor potvrdil před soudem ja-ko datum vytvoření tohoto dokumentu, lze mít podezření na úpravu samotného souboru, jehož modality a obsah však budou ověřit-elné pouze znaleckým posudkem z oboru in-formatiky provedeným na souboru v původ-ním umístění počítače, ve kterém se soubor nachází.

Údaje, které soubor o autorovi poskytuje, nejsou jistým důkazem, že ho skutečně na-psala tato osoba, mohou pouze napovědět na kterém počítači (osobním, třetích osob, fi-remním) byl takovýto soubor vytvořen.

I v případech dopisů psaných formou souborů

však mohou být informace o vlastnictví lehce změnitelné a znovu se objevují ty stejné problémy s ohledem na hodnotu takového dokumentu a na případný znalecký posudek z oboru informatiky, které již byly popsány v souvislosti s digitálními soubory.

Skutečnost, že takový soubor byl zaslán e-mailem, by mohla poskytnout vyšší jistotu vzhledem k autorovi (který by měl být stejný i u e-mailu nebo, je-li jiný, osoba, která měla k souboru před jeho odesláním přístup), k datu (ne vytvoření, ale alespoň odeslání jako přílohy k e-mailu) a k jeho obsahu (pokud je přístup k počítači, ve kterém je původní e-mail uložen).

E-mail, webové stránky, blog, chat, sociální sítě

Počínaje odkazem na e-maily je žádoucí věnovat se dále skupině důkazů, které se vážou na nové komunikační prostředky a především na internet, v současné době velmi rozšířený nástroj komunikace.

E-mail je v obecném povědomí rovnocenný dopisu, ale představuje značné problémy vzhledem k identifikaci autora a autentičnosti textu.

Obvykle se používá komunikace prostřednictvím jednoduchého e-mailu, tzn. nepotvrzená a bez digitálního podpisu. Na úrovni občanského správního řádu mají stále větší důležitost potvrzené e-maily, stejně jako digitální podpis. Digitální podpis je nástrojem pro jednoznačnou identifikaci autora e-mailu, zatímco potvrzené e-maily (neboli Potvrzená elektronická pošta [PEC]¹⁰) umožňuje zaručit celistvost zprávy, doručení příjemci, shodnost mezi zprávou odeslanou odesílatelům a obdrženou příjemcem. V případě jednoduchého e-mailu neexistují záruky ani co

se týká autora (kvůli častému zvyku automaticky ukládat heslo účtu elektronické pošty), ani vzhledem ke skutečnému přijetí zprávy ze strany příjemce. Naopak s přístupem k vlastnictví e-mailové zprávy je možné ověřit to, že odesílající a přijímající server potvrdily odesílající IP, přijímající IP, datum a hodinu, počítač, ze kterého byl e-mail poslán, původní obsah zprávy. Tento typ vlastnictví je obtížněji upravitelný, i když v případě jednoduchého e-mailu nezaručuje stejnou jistotu jako PEC.

Jen při tvorbě v procesním sídle se vytiskne pouze vytvořený text e-mailu prostřednictvím programu na čtení. Bylo by však velmi užitečné připojit také informace o vlastnostech takového textu, protože bezpochyby poskytují důležité údaje pro zhodnocení jejich autentičnosti.

Přetrvává problém přiřazení autora, protože přesto, že je identifikován počítač, může se lehce stát, že k tomuto počítači je umožněn přístup více subjektům. Pouze digitální podpis může předejít nejistotě, pokud u soudu autor odeslaný e-mail neuzná za vlastní.

Problém s tím spojený je problém dokázání přijetí e-mailu a jeho přečtení příjemcem. Bohužel, pokud PEC může udělit potvrzení o přijetí, nelze docílit jistoty, že právě příjemce text četl, pokud je tento počítač přístupný jiným subjektům. I v tomto případě pouze schválení v sídle soudního výslechu ze strany příjemce může dát jistotu, která není jinak získatelná.

Počítačový přístup nastiňuje i problém zákonnosti důkazu. Pokud dojde k přístupu prostřednictvím důvěrného účtu, k němuž zná heslo pouze příjemce, čtení e-mailů představuje porušení práva na ochranu; porušení je přípustné, pouze pokud jsou ve hře stejná

nebo vyšší práva, jako v případě řízení o anulaci manželství.¹¹

Jiné důkazní dokumenty by mohly být vázány na písemnosti nebo fotografie publikované na webových serverech nebo blozích. V těchto případech se jedná o dokumenty, které nepředpokládají problém porušení mlčenlivosti, ale nechybí problémy pro prokázání jejich autentičnosti.

Prvním problémem je potvrzení shody mezi tištěným dokumentem ve formě, ve které se vytváří v procesním sídle, při objevení se na videu v navigaci webového serveru nebo na stránce blogu, problém dále ztížený pomíjivostí těchto stránek. Bylo by za potřebí nejen vytvoření tištěné kopie, ale i data a hodiny zobrazení, čísla IP, kde se webová stránka nachází a potvrzení stránky v její shodnosti s originálem. V tomto případě lze pomýšlet na jednoduchost soudního přezkumu, vždy však nebyla-li stránka v mezích změněna nebo vymazána. Někdo doporučuje nechat stránku v momentě, kdy se vytváří její papírová kopie, prohlédnout třetí osobou, která by pak byla předvolána podat svědectví, aby osvědčila shodnost toho, co bylo viděno na videu.

Druhý problém se týká přiřazení autora této stránky. Přesné určení IP čísla umožňuje dohledat registrovaného vlastníka domény, na které se tato stránka nachází, což je informace, která je díky některým serverům k dispozici. Tento údaj poskytuje vodítko o jeho autorovi, i když s jistotou nedokazuje přiřazení, protože je vždy možné, že k serverům a k tvorbě těchto stránek má přístup více subjektů.

Také důkazy, které mohou pocházet z účasti na chatu nebo podobných formách dialogu prostřednictvím internetu, vytváří

četné problémy z pohledu tvorby a hodnověrnosti tohoto typu důkazu. Pokud jde o chatovou komunikaci, ve které se nepředpokládá ochrana údajů, kterou by bylo třeba dodržet, především tam, kde se zapojuje více subjektů najednou, představuje velmi silnou pomíjivost, neboť se stane nemožné osvědčit absenci důkazní manipulace, i když bylo možné vytisknout to, co bylo vidět na videu během chatového dialogu. Další problémy se vážou na pseudonymy, které se často při chatu používají a na nemožnost dostat se k údajům takových reálných osob, které se za tím skrývají.

Posledním hojně využívaným komunikačním nástrojem se staly sociální sítě, z nichž je hlavní Facebook společně s Twitterem. I v tomto případě je možné, že na osobní stránce strany byly zveřejněny věty, fotky nebo videa užitečné pro předložení jako důkaz v sídle kanonického procesu. Přístup k mnohým takovým informacím není přísně důvěrný, ale je přístupný všem těm, kterým autor potvrdil přístup k vlastní stránce (nebo virtuální fotogalerii) – autorovi tedy přísluší stanovit kdo a za jakých podmínek může mít případně přístup k tomu, co je zveřejněno, ale také rozlišit mezi veřejným materiálem, přístupným bez rozdílu všem přihlášeným do sociální sítě a materiálem důvěrným pouze pro ty, kterým je poskytnuta možnost přístupu.

I v tomto posledním případě je pomíjivost tohoto druhu dokumentů velmi silná včetně všech problémů již zmiňovaných v souvislosti s webovými stránkami.¹²

Závěry

Snažili jsme se nahlédnout, jaké důkazy mohou být vytvořeny novými technologickými nebo komunikačními nástroji, důkazními

nástroji, které představují významné problémy jak pro jejich přípustnost, tam kde jsou výsledkem jednání považovaných občanským řádem za nezákonné, tak pro jejich celistvost, neboť jsou již v současné době rozšířené a mnohým dosažitelné, jednoduché výpočetní nástroje, které mohou citlivě ovlivnit jak obsah, tak jisté přiřazení k subjektu, jež je jeho autorem.

V blízké budoucnosti se budou muset pravděpodobně církevní soudy vyzbrojit soudními znalci v oboru informatiky, kteří budou schopni poskytovat technické názory soudcům, kteří mohou být lehce obelstěni zdánlivostí digitálních důkazů. Práce těchto znalců nahradí práci jiných (jako jsou soudní znalci kaligrafie), budou však vykonávat podobnou funkci – budou technicky hodnotit celistvost důkazu a možnost přiřazení k autorovi toho kterého dokumentu.

Mimo hodnocení zákonnosti důkazu bude soudci příslušet obezřetné zkoumání užitečnosti důkazů, které se mohou jevit jako anonymní dokumenty, tak jako brát obezřetně v úvahu hodnotu, kdy je takový dokument schopen objasnit fakta tam, kde těkavost nutí autora k neobezřetnosti nad důsledky toho, co do textu, věty, fotografie, videa vložil: stejně, vše může být s extrémní lehkostí vymazáno a zničeno.

To neubírá na faktu, že i tyto nástroje, především tam, kde se s obezřetným soudním dozorem a spoluprací autorů může obnovit morální jistota, hodnověrnost a celistvost, jsou pádnou příležitostí pro to, aby došlo k ucelení obnovy momentů nebo časů citové a manželské záležitosti, pro jejich okamžitost, jednoduchost, se kterou mohou být použity, jejich rozšíření a praktičnost využití také v sídle soudu.

Přeložila Nora Doušová

Poznámky

* Překlad studie publikované v Quaderni di diritto ecclesiale (QDE) 24, 2011.

¹ Srov. Communicationes 11, 1979, s. 105.

² Srov. A. GONZALEZ MARTIN, *Los nuevos medios audiovisuales como prueba legítima en el proceso canónico*, in: *Ius canonicum* 22, 1982, s. 263–283.

³ Různé pozice pojímá souhrnným způsobem A. D'AU-RIA, *La prova per documenti (Dignitas Connubii; artt. 183-192)*, in: *Il giudizio di nullità matrimoniale dopo l'istruzione „Dignitas Connubii“*. Parte terza: la parte dinamica del processo, Città del Vaticano 2008, s. 362–363.

⁴ Srov. čl. 60 Zákoníku o ochraně osobních údajů (italské vládní nařízení č. 196 ze dne 30. června 2003).

⁵ Pro prohloubení italské legislativy a zákonnosti odpovědí jako důkazů v kanonickém soudním řízení srov. N. BARTONE, *Processo canonico e diritto penale italiano*. Autoritá giudiziaria ecclesiastica e autoritá giudiziaria statale. Competenza e controllo penale: incomprensioni e soluzioni, in: *Matrimonio canonico e ordinamento civile*, Città del Vaticano 2008, s. 98–102.

⁶ Srov. M. A. ORTIZ, *Le dichiarazioni delle parti, la prova documentale e testimoniale e la loro portata processuale nelle cause ex can. 1095, 1-2*, in: *L'incapacità di intendere e di volere nel diritto matrimoniale canonico (can. 1095 nn. 1-2)*, Città del Vaticano 2000, s. 355.

⁷ Např. jediná SMS, která je textově složena takto: „Mám

Tě rád! Libám Tě!“ Co vypovídá o vztahu mezi dvěma osobami?

⁸ Srov. GARANTE PER LA PROTEZIONE DEI DATI PERSONALI, *Recepimento normativo in tema di traffico telefonico e telematico – allegato A*, 24. 8. 2008, § 5.

⁹ SMS jsou považovány za telefonický a ne telematický styk, přesto, že jsou zdánlivě psaným textem digitální povahy. Srov. tamtéž.

¹⁰ Pozn. překl.: PEC = Posta Elettronica Certificata. V ČR stejná služba neexistuje, jedná se o italskou doménu.

¹¹ V případě zaměstnavatele, který se dostane do osobních e-mailů svého zaměstnance, je třeba zvážit všechny podmínky a ustanovení dle *garanta pro ochranu osobních údajů*. Srov. GARANTE PER LA PROTEZIONE DEI DATI PERSONALI, *Lavoro: le linee guida del Garante per posta elettronica e internet*, 1. 3. 2007; týž, *Limiti al controllo sulla posta elettronica del dipendente*, 2. 7. 2008. V případě mážela/manželky, je zde rozsudek italského Kasačního soudu, který v rozvodové kauze připustil předložení korespondence získané porušením práv na ochranu osobních údajů. Srov. CORTE DI CASSAZIONE, SEZIO V PENALE, rozsudek č. 8838 z 1. 10. 1997.

¹² Další poznámky obecnějšího charakteru o problémech, jež internet klade kanonickému právu, lze najít v A. MIGLIAVACCA, *Osservazioni su alcune problematiche giuridiche nell'era di internet*, in: QDE 14, 2001, s. 341–352.